

KANSALLISEN METSÄSTRATEGIAN ITSEARVIOINTI

Marja Kokkonen, MMM
Metsäneuvosto 20.6.2017

Kansallisen metsästrategian arviointi 2017

- Vuonna 2017 toteutetaan kevyt "itsearviointi", jossa hyödynnetään erityisesti metsäneuvoston työvaliokuntaa ja verkostoja.
- Itsearvioinnin tavoitteena on arvioida KMS:n
  - Kokonaisuutta karkealla tasolla suhteessa Kansallisen metsäohjelman (KMO 2015) arvioinnissa esille nostettuihin parannusta vaativiin asioihin > pyritty huomioimaan KMS:ssa
  - Hankkeiden muodostamaa kokonaisuutta ja niiden toteutusta
  - Metsästrategian yksityiskohtaista suunnittelua, seuranta ja kykyä elää ajassa
- Havaintoja peilataan KMO:n arvioinnin huomioihin
- **Vuonna 2018 tehdään tarpeen mukaan metsästrategian päivitys.**

Kokonaisuuden arviointi – Tavoitteet ja strategiset päämäärät

- Onko kotimaisessa toimintaympäristössä tapahtunut jotain odottamatonta, jonka vuoksi strategisia päämääriä tulisi muokata?
- Onko esimerkiksi EU-lainsäädännön muodostamassa viitekehyksessä tapahtunut jotain, joka vaikuttaisi tavoitteisiin tai strategisiin päämääriin?

Kokonaisuuden arviointi – Kansallinen metsäohjelma väliarvioinnin havaintoja, tavoitteet ja toimenpiteet

- "Ohjelman tavoitteet metsäalan kilpailukyvn ja Suomen hyvinvoinnin kannalta relevantteja - niiden kehittymiseen vaikuttavat kuitenkin erilaiset toimintaympäristön muutokset vahvemmin kuin tarkasteltavan ohjelman toimenpiteet"
- "Toteuttamisen haaste on myös poliittinen sitoutuminen tavoitteisiin ja painotukset yhteiskunnan kehittämisessä – vaikuttavat metsäalan priorisointiin ja rahoitukseen"
- "Toimenpiteistä ovat parhaiten toteutuneet MMM:n ja sen hallinnonalan vastuulla olevat toimenpiteet"
- "Tavoitteiden toteutumisen nuste näyttää synkältä - tuotannon arvon lasku heijastuu myös moniin muihin tavoitteisiin"
- **Onko metsästrategian toimeenpanossa samoja haasteita?**

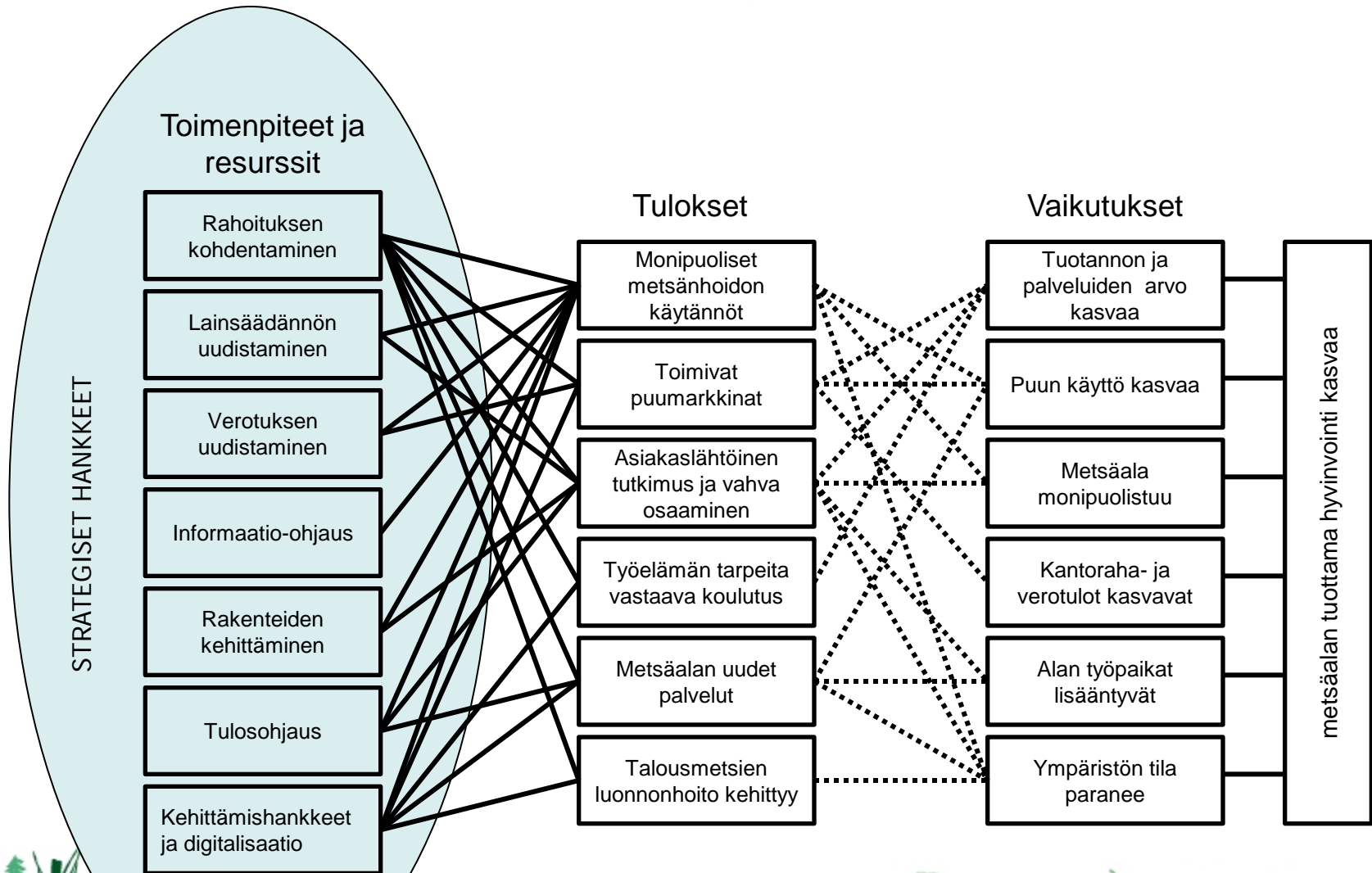
Kokonaisuuden arviointi – Kansallinen metsäohjelma väliarvioinnin havaintoja, prosessi

- "Suurehkona puutteena tavoitteiden ja toimenpiteiden priorisoinnin puute sekä tavoitteiden yleisyys "
- " Sitoutuneimpia ohjelmaan ja sen toteuttamiseen ovat MMM ja sen tulosohjauksen alaiset toimijat"
- " KMO hyötyisi selkeästä roolin ja rajapintojen määrittelystä muihin strategioihin ja ohjelmiin"
- " Ohjelman strategisen tason johtaminen on ohjelmakokonaisuuden haasteellisuuteen ja tavoitteisiin nähden ollut varsin vähäistä"
- " Ohjelma nähdään välineenä viestiä metsäalan tarpeista ja mahdollisuuksista päättäjille - todellisuudessa ohjelman vaikuttavuus keskeisiin prosesseihin ja päätöksentekoon on kuitenkin ollut tavoitteita pienempi"
- **Onko metsästrategian toimeenpanossa samoja haasteita?**

Hankkeiden muodostama kokonaisuus – mennäänkö oikeaan suuntaan?

Hankkeiden muodostama kokonaisuus

- Osassa hankkeissa päätoimenpiteet on saatu jo toteutettua.
- Kansallisen metsästrategian hankkeet:
  - A. Tulevaisuuden metsätieto ja sähköiset palvelut
  - B. Metsäalaa tukeva kaavoitus
  - C. Uudistuva metsäalan tilastointi
  - D. Aktiivisen metsätalouden, puun markkinoille tulon ja metsänomistusrakenteen kehittäminen (osa tästä hallituksen kärkihanketta Puu liikkeelle ja uusia tuotteita)
  - E. Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito
  - F. Metsäalan tutkimusstrategia
  - G. Metsäalan liikenneinfrastruktuuri
  - H. Uudet työelämän ja koulutuksen yhteistyön toimintamallit
  - I. Talousmetsien luonnonhoito
  - J. Muut kuin puuntuotannolliset ekosysteemipalvelut – turvaaminen ja markkinoiden kehittyminen
  - K. Suomalaisten metsien arvostus

Metsästrategian hankkeiden sisältö

- Ovatko strategisissa hankkeissa toteutettavat toimenpiteet riittäviä?
- Onko toimenpiteiden rahoitus riittävää?
- Mitä toimenpiteitä tarvitaan lisää?

Metsästrategian hankkeiden suunnittelu, seuranta ja painotusten muutos

- Miten metsäala on pystynyt osallistumaan hankkeiden yksityiskohtaiseen suunnitteluun?
  - Jos metsäala ei ole pystynyt osallistumaan riittävästi, miten prosessia voisi kehittää, esim. tutkimuksen sparraus?
- Kuvaavatko valitut mittarit metsäalan kehitystä/hankkeiden vaikutuksia? Miten seurantaa tulisi kehittää?
- Miten metsäneuvosto on onnistunut ohjaamaan metsästrategian toimeenpanoa tunnistettujen tarpeiden mukaisesti?
  - GAIA: Keskeinen KMO:n kehittämisalue selvä reagointi ohjelman toimeenpanon puutteisiin.
  - Onko tässä onnistuttu?

Toimijoiden sitoutuminen

- Onko metsäneuvostossa mukana olevilla toimijoilla yhteinen tilannekuva?
  - Jos ei ole, miten prosessia voidaan kehittää?
- Ovatko toimijat sitoutuneet metsästrategian toteuttamiseen?
  - Jos eivät ole, miten parempi sitoutuminen toteutuisi?
- Käydäänkö dialogia riittävästi?
  - Jos ei käydä, miten prosessia voidaan kehittää?

Kysely kesällä 2017

- Metsäneuvostolle, varajäsenille, työvaliokunnalle, verkostoille ja hankkeiden ohjausryhmille lähetetään kysely (asialistan liite 3) ennen juhannusta
- Vastausaika 20.6.2017-16.7.2017
- Kyselyn perusteella päätetään syksyllä mahdollisesti tehtävät jatkotoimet, kuten työpajat

Työpaja T&K-hankeaiheista

- Metsätalous ja -energiaverkostolle, Monimuotoisuus ja ekosysteemipalvelut -verkostolle sekä muutamille valituille verkostoista puuttuville sidosryhmille järjestettiin 30.5.2017 työpaja sidosryhmien näkemysten keräämiseksi
- Työpajan tavoitteena oli ideoida MMM:n näkökulmasta konkreettisia selvitystarpeita, joihin lähivuosina tulisi kohdentaa hankerahoitusta
- Tarpeita hyödynnetään hankehakujen järjestämisessä sekä MMM:n alaisilta organisaatioiltaan hankkimien hankkeiden teemoina
- Hankkeiden teemojen valinnassa priorisoidaan erityisesti Kansallisen metsästrategian ja metsäalan tutkimusstrategian teemoja. Hankerahoitus palvelee siten metsästrategian toimeenpanoa.

Teemoista johdetut kokonaisuudet työpajaan

Metsävarat

- Puun saatavuus ja riittävyys
- Metsien kasvu ja kasvun lisääminen
- Metsänjalostus
- Suometsien hoito
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- ...

Hyväksyttävyyt & arvot ja asenteet

- Arvot, arvostukset, metsäsuhde
- Kansalaisten ja kuluttajien arvot ja asenteet
- Metsänomistajien asenteet
- ....

Korjuu & työmenetelmät

- Työmenetelmät
- Metsänhoidon koneellistaminen
- Metsäteknologiset ratkaisut, automaatio ja robotiikka
- Infra
- Mittaus, logistiikka, varastointi, terminaalit
- ....

Tuotteiden & palveluiden kehittäminen

- Metsäsuunnittelu ja -palvelut
- Ekosysteemipalvelut, tuotteistaminen
- Matkailu
- Aineettomien hyvinvointivaikutusten mittaaminen
- Lämpöyrittäjyys
- ....

Kestävyyden turvaaminen

- Taloudellinen, ekologinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys
- Monimuotoisuuden turvaaminen
- ....

Osaaminen & koulutus

- Osaamistarpeet
- Alan koulutus
- Metsäosaamisen vienti
- Tilastointi ja raportointi
- ....

Työpajan alustavia tuloksia: Aihekokonaisuudet äänimäärittäin järjestettynä 1/2

- Monimuotoisuus ja metsätalouden tuleva kannustejärjestelmä (10)
- Yrittäjyyden edistäminen (10)
- Metsäteiden perusparannuksen edistäminen (7)
- Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys (7)
- Aineettomat hyödyt: edellytykset ja reunaehdot (7)
- Metsätalouden asiakaslähtöisyyden / asiakaskokemuksen parantaminen (6)
- Metsätuholain uudistaminen (6)
- "Anekauppa" eli ekosysteempipalveluiden kompensatiomekanismit (6)

Työpajan alustavia tuloksia: Aihekokonaisuudet äänimäärittäin järjestettynä 2/2

- Kansalaisten arvojen ja tarpeiden kartoitus (6)
- Ilmastonmuutokseen varautuminen (5)
- Varhaiskasvatus (5)
- Asiakaskokemus asioinnissa ja neuvonnassa (3)
- Puutavaran mittauksen kehittäminen (2)
- Oppimateriaalipankki (2)
- Kiertotalous (1)
- Ylläpidetään ja varmistetaan koulutuksen työelämävalmiuksia (1)

